

ge henvises til Funke-sagen, præmis 57, og Mialhe-sagen, præmis 38, hvor der blev lagt vægt på, at der var overladt vide beføjelser til administrationen til at træffe beslutning om ransagning og beslaglæggelse. I Funke-sagen og Mialhesagen førte bl.a. dette forhold til, at der blev statueret krænkelser.

Domstolen lægger navnlig vægt på, om der er adgang til domstolsprøvelse, jf. præmis 53 til 57, og Funke-sagen, præmis 57, og Mialhe-sagen, præmis 38. Domstolen udtalte, at domstolsprøvelse enten kan være forudgående, samtidig eller efterfølgende. Når der er tale om et hemmeligt indgreb i meddelelseshemmeligheden kræves, at »de etablerede procedurer i sig selv skal indeholde passende og tilstrækkelige garantier, der beskytter individets rettigheder«, jf. præmis 55. Ved »tilstrækkelige« tænkes på, at der skal tages højde for, at individet grundet indgrebets karakter er afskåret fra selv at udnytte et eventuelt retsmiddel eller at tage aktivt del i kontrolproceduren.

Det bemærkes, at Domstolen endvidere udtalte, at det forhold, at der (kun) blev givet efterfølgende underretning og i visse tilfælde slet ikke blev givet underretning overhovedet, ikke i sig selv kunne begrunde, at indgrebet var uforeneligt med artikel 8. Domstolen lagde vægt på, at hemmeligholdelsen var nødvendig af hensyn til effektiviteten, og at der skulle gives underretning, så snart det kunne ske uden skade for formålet, jf. præmis 58.

Vedrørende Konventionsorganernes praksis skal det afslutningsvis bemærkes, at det endvidere har betydning, hvem indgrebet foretages over for. Niemietz mod Tyskland, dom af 16. december 1992, EMD 251-B, vedrører ransagning hos en advokat som led i efterforskningen i en straffesag mod tredjemand. I den konkrete sag blev det statueret, at en ransagning ikke var proportional, og dermed at den udgjorde en krænkelser af EMRK artikel 8. Domstolen lagde vægt på, at når der var tale om en advokat, kunne en krænkelser af den professionelle fortrolighed have skadelige følgevirkninger for retssystemet i almindelighed, hvortil kom, at dette kunne have negative følger for advokatens omdømme. Domstolen lagde endvidere vægt på, at der efter tysk ret ikke var særlige processuelle sikkerhedsgarantier i et tilfælde som det foreliggende, jf. i det hele præmis 37.

6. Det fremgår af lovforslaget sammenholdt med bemærkningerne, at hemmelig ransag-

ning kun kan foretages, når visse betingelser er opfyldt.

For det første skal de almindelige betingelser for ransagning være opfyldt. Det forhold, at de almindelige ransagningsbetingelser skal være opfyldte, indebærer blandt andet, at mistankekravet i § 794, stk. 1, nr. 1, skal være opfyldt.

For det andet skal det være af afgørende betydning, at ransagningen foretages hemmeligt. Efter lovforslaget skal hemmelig ransagning således være af afgørende betydning for efterforskningen. Heri ligger en begrænsning i muligheden for at anvende indgrebet i forhold til almindelig ransagning, der efter forslaget til affattelse af retsplejelovens § 794, stk. 1, nr. 2, kun må foretages, hvis det må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen. Det vil kun være i særlige tilfælde, at hemmelig ransagning kan anvendes som efterforskningsskridt. Hertil kommer, at formuleringen af nødvendighedsbetingelsen – ud over at være en begrænsning i forhold til ransagning i øvrigt – er en væsentlig begrænsning i anvendelsesområdet for hemmelig ransagning.

For det tredje skal der være tale om en særlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13 (forbrydelser mod statens sikkerhed m.v.) eller en overtrædelse af straffelovens §§ 191 (grov narkotikakriminalitet) eller 237 (manddrab). Lovforslagets bemærkninger indeholder i denne forbindelse fortolkningsbidrag til det tilsigtede anvendelsesområde for hemmelig ransagning, der viser, at det kun er i særlige tilfælde, at der skal kunne foretages sådanne indgreb. I lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 5.4.2. (s. 23) anføres således bl.a. følgende:

»I praksis findes behovet for hemmelig ransagning navnlig i sager om grov narkotikakriminalitet, som oftest begås af flere personer i forening, og hvor det kan være nødvendigt at hemmeligholde en ransagning, f.eks. for at kunne anholde ikke kun den kurer, der har indsmuglet et parti narkotika, men også de bagmænd, som står bag indsmuglingen.

I visse drabssager kan hemmelig ransagning også tænkes at være påkrævet, især når flere personer i forening har planlagt og begået drab. Det forudsættes, at bestemmelserne om hemmelig ransagning kun vil blive anvendt i få helt specielle drabssager. Det vil kunne dreje sig om planlagte likvideringer, hvor en åbenlys ransagning vil ødelægge efterforskningen.«